

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petitsor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1885.

8. szám.

Február 19.

Vigasz.

Fouquéé költeménye. *)

Ha minden ugy történnék,
Amint ohajtanád;
Ha Isten veszteséget
S terhet nem róna rád:
Mily kín gyötörné lelked,
Gyarló emberia,
Midőn e szép világot
Itt kell majd hagynia!

Most amivel magához
Kapcsol a földi lét,
Egymás után lehull a
Sok édes kötelék.
Magad maradsz maholnap,
Miként a száraz ág,
S nyugodtan vándorolhatsz
Égbe a siron át.

Megtörve aggodalmad,
Mert tudsz remélni még;
A földet elvesztetted,
De vár a fényes ég. —
Mondották ezt ezerszer,
S tán többször is neked;
De ismételned oh ezt
Elégszer nem lehet!

Szulik József.

A ternó.

(Egy szerencsés ember elbeszélése.)

(Folytatás.)

A fogadóban, ahová rendesen étkezni jártam, Castor csakhamar ismertté tette magát egyetlen magaviseletével. Asztaltól asztalhoz járt koldulni s rontotta a re-

*) Fouquéé, báró de la Motte Frigyes Henrik Károly 1777-ben született s mint katoná harczolt a porosz seregben Napoleon ellen. 1843-ban halt meg. Bámulatos termékenységu író volt, 24 drámát, számos elbeszélést és tegényt is írt 5 kötet költeményen kívül.

nommémat. Ha nem adtak neki konczot, szemtelenkedett. Tolakodó és követelő lön. Egyszer az őt rendre utasító pinczérnek letépte a frakja szárnyát; máskor a jelenlévő szolid, értelmes és jó magaviseletű ebkollegákkal csunya verekedést kezdett, azokat szörnyen megtépázva, valóságos forradalmat idézett föl ellenem, — ugy, hogy fogadósom határozottan kijelentette, hogy a fennálló béke és nyugalom érdekében kénytelen Castor előtt az étterem ajtait elzárni s ha makacsul ragaszkodnám ahhoz, hogy ebem velem étkezzék, kénytelen lesz asztalát tőlem is megtagadni. A vendégek Castor egyetlen magaviselete miatt felingerelvék s kijelentették, hogy vagy Castor maradjon el, vagy ők maradnak el. S minthogy ebemnek parancsolni nem tudtam, és Castorban egy parányi hajlandóságot sem fedeztem föl a jobb, illendőbb magaviseletre, egy napon kitették a szürét mindkettőnknek a fogadóból. Kénytelen voltam azontul mindennap más és más étkező-helyiségbe járnai, ahol Castor szemtelensége még újdonság gyanánt szerepelt.

Azonfelül más szép tulajdonait fedeztem föl az én Castoromnak. A gaz ficzkó lopott, ahol szerét tehetette. Hentes boltot messze ki kellett kerülnöm, mikor sétáltam vele az utcán, mert képes volt világos nappal betörni valamely boltba s lekapni az asztalról a párisi kolbászt és elosonni vele. A semmirekellőnek ebben még az a fogása volt, hogy mindig a legvastagabbakat orozta el. A piacon a kofák ugy ismerték őt, mint az első zsebmetszőt, mert apró asztalkáikról egyetmást elkapkodni kedvencz foglalatossága volt. Szóval ez a hű barát, bátor védő szörnyen megkeserítette nekem az életet. Nem mehettem sehová, hogy valami izgágát ne okozott volna. Ha otthon hagytam s bezártam, ahelyett hogy meghuzta volna magát vaczokjában, éktelen vonítást, ordítást kezdett. Felverte az egész házat. A lakók dühöseek voltak, a háziur felmondással fenyegetőzött. Ha a napon át egy szegény kintornás vagy zenész betévedt a házba, Castor, a zenének határozott ellensége lévén, hallatlan ordításokat művelt, vonított mint akit nyársra huznak. Más eb tudja magát megkedveltetni, az én Castoromat, ha meglátta valaki, már kész volt az

apprehensio. Hozzá való társaságba sem vihettem őt, mert szörnyen házsártos természete miatt akárhol össze került kollegiáival, ott okvetlen verekednie kellett.

Castor ellen folyton folyvást jöttek a panaszok. Kártérítés, becsületsértés, közcsendháborítás, illetlen műveletek czimén minden héten volt bajom a rendőrséggel, ahol mindig azzal borsátottak el, hogy ha nem tudok ebemnek paranesolni, ne tartsak ebet. Am nem tudom miért, mégsem tudtam Castoron olyan hamar tuladni. Anyi igaz, hogy rosszabb volt, mint akármilyen rossz barát, de számítottam arra, hogy majd eszéhez tér s megjavul. Sajnos, e reményemben csalatkoztam. Castor olyan gavallér életmódot követett, hogy elvégre is tul kellett rajta adnom.

Ami ebnél ritka önmegfeledkezés, Castor elkezdett éjjelezni, lumpolni. Minden héten kétszer háromszor elszökött valahová mulatni, esatangolni s éjfélt után jött haza. A kapu előtt a gaznép, ismervén a szokást, ránczigálta a esengetyühuzót, mint akárhány éjféli devernahős és addig esaholt, mig Hansmester kaput nem nyitott. Akkor azután rohant föl hozzám s büntudatában meglapult szobám ajtaja előtt. De volt annyi esze, hogy az ajtó első nyílásakor nesztelen besuhant, legott az ágy alá bujt, s kevés vártatva onnét sompolygott elő, elakarván velem hitetni, hogy az egész éjjet tisztességesen az ágy alatt töltötte. A semmirekellő sokszor megcsalt ekképen és nekem voltaképen csak akkor jött tudomásomra Castor turpissága, mikor a holnap végén Hansmester beállit hozzám és éjféltutáni kapunyitogatás fejében követel tőlem ennyi és ennyi hatosokat, mint amelyekkel neki Castor adósa maradt.

Ezt már mégis megelégettem. De már barátság ide, barátság oda, — számolni akarok egyszer Castorral, ha mindjárt angol alattvaló is és liverpooli születésű. Elővettem egy botot s belemarkolva fényes bundájába, kezdtem őt irgalmatlanul ellátani. És esodálatos. Az eb az ütések alatt egy jajhangot nem adott, hanem mikor készen voltam bundája kiporolásával, egyet rázott a bőrén, azután kicsinylőleg, mintegy fitymálva nézett rám s szép esöndes léptekkel kísétált az ajtón.

Ugylátszik eljárásom által igen sértve érezhette magát, mert többé haza nem jött. Jobb gazdát keresett, olyant kinek uri kedvtelése, elegáns hajlamai az övéivel teljesen megegyeznek.

VII.

Castor azzal, hogy tőlem elszökött, bebizonyította, hogy rossz barátom vala. Nem is igen busultam utána, sőt nem is keresttem, — hadd menjen utjára. Én már nem voltam azon helyzetben, hogy szenvedélyeit, kedvteléseit kielégítssem. Sőt örültem, mert Castor megszökésével egy ingyenélőtől szabadultam meg, aki csak segített a pénzemet fogyasztani. Nem törődtem azzal, minő szégyent követett el Castor egész nemzetségén, amelynek a hűség ismert erénye. Azt tapasztaltam ugyanis eddigelé, hogy akiket a sors utamba vezetett, azok voltak légyen kétlábuak avagy négylábuak, egyformán abban buzgólkodtak, hogy erszényemet kiürítsék. Nekem addig, amig a nagy ternóban részesültem, soha nagyobb pénzösszegem nem volt heti béremnél, amely állott néhány kongó forintból s amint jött, ugy el is

ment. Nem volt alkalmam megismerni a pénz erejét, hatalmát, természetét; s ez utóbbiban azt, hogy sebesebben tud repülni, mint a legügyesebb szárnyas. Én bizony, mi tagadás benne, azon hisztemben voltam, hogy tizenkétezer forint oly irtóztatóan nagy összeg, hogy azt el nem lehet költeni száz esztendeig is. Nagy álmétkodással vettem észre, hogy nyereményem teljesen lefojyott annyira, hogy ha most hamarjában nem jutok valami álláshoz, lassankint oda jutok, ahonnét kiindultam. Ez a gondolat ismeretlen fájdalemakat okozott nekem. Kezdtém sorsom felett aggódni. S néhány hét mulva Castor szökése után már azon ponton voltam, hogy szinte hálálkodtam magamban az eb hűtlensége fölött. Jobb, hogy ily módon vett tőlem bucsut, mint hogyha én nekem kellett volna őt elbocsátani. Más jótéteményét ugysem ismertem meg, mint elszökött tőlem.

Folytonos aggódásaim között jövendő sorsom miatt kezdtem elveszteni türelmemet, életkedvemet. A gondolat, amelyet sohasem engedtem magamhoz férkezni, hogy nagy hiba, meggondolatlanság, sőt több, — ostobaság vala tőlem tisztés pályámtól megválni, mindinkább közelebb jött hozzám. Anyi idők alatt nem jutott eszembe a gazdám, és annak családja, pirulva emlékeztem rájuk, és most mintegy pirultam azért, hogy olyan ritkán emlékeztem rájuk. Ugy tesszett nekem, hogy többrendbeli jellemgyöngeséget fedeztem föl magamban. Az is eszembe jutott, hogy egy kissé tulbecsültem magamat, tehetségeimet, ismereteimet. Ilyen gondolatok bántottak kora reggeltől késő estig s ezen idők voltak életem legsomorubb, legkeserubb napjai. A sors, amely fölemelt, kezdett ismét nyomni lefelé. De hiszen még fiatal voltam, tele reménnyel, buzgósággal, kitariással; nem akartam könnyedén, gyáván megadni magamat sorsomnak, védelmeztem magamat. Még mindig hittem, mindig reméltem, hogy elvégre is elérem czéomat. Nem hittem, hogy szép ábrándjaim alkonya immár elérkezett s már közeledik az éj.

Egy napon egész váratlanul idegen uri emberek kerestek föl lakásomon. Nem kívántak tőlem egyebet, csak hogy valljam be, vajjon én vagyok-e ez a bizonyos Kerekes Mihály, aki Babrakovics Dusánnak a sógora. Nem tagadtam.

Azzal előhuztak néhány gyűrött irást s magyarázgtatták annak értelmét. Ama váltók voltak azok, amelyeket bánatusi fényes hivatalom után hálából Babrakovics Dusán sógoromnak aláirtan. Nagyon fontoskodva kérdezettek az urak, vajjon az aláírás valóban az enyém-e. Azt sem tagadhattam.

Nyilatkozatomra nagy lelki megkönnyebbülést vettem észre az ismeretlen urakon. Az egyik gondosan összehajtogatta a váltókat, eltette tárczájába s azután felém fordulva nyugodtan mondá:

- Eszerént ön ismerni fogja a kötelességét?
- Milyen kötelességemet?
- A váltók lejártak, amint tetszett látni.
- Mit bánom én azt?
- Hm! Tréfálni tetszik?
- Eszem ágában sincs.
- Ismétlem a váltók lejártak, tehát kifizetendők.
- Az Babrakovics Dusán dolga, — azéi a váltók.

— A tisztelt Babrakovics Dusán ur azonban nem tud fizetni, s egyáltalában soha életében egyetlen váltót sem váltott be.

— Az az ő baja.

— Jelen esetben alig. Ön állott jót érte.

— És mi következik ebből?

— Hogy ön fizet.

— Én? kiáltám elförmedve.

— Kétségkívül. Ez igen természetes: ez épen nem lepheti meg önt: erre el lehetett készülvé.

Hiába mondtam, hogy a patvarba lehettem volna erre elkészülvé. Hát akit az uton előfognak s kifosztanak, az is el van erre készülvé. Ez a követelés pedig aligha más mint nyilvános fosztogatás.

— Már tessék tartani, aminek tetszik, az hozzánk nem tartozik. Mi a kvalifikációval nem törődünk. Az első váltó szól tizenkétszáz forintról, a másik kétezer forintról, a harmadik ismét tizenkétszáz forintról — ez Babrakovics Dusánnak kedvenc száma. Összeszámithatja, mennyivel tartozik.

Nem akartam hinni füleimnek. Hiszen ez lehetlen! Azért mert valaki az én sógorom, hát tartozom én az ő adósságait fizetni. Én nem fizetek. Kijelentettem előttük, hogy menjenek igazságot keresni a törvényhez, én egy batkát sem fizetek, — s kezdtem magamban átkozni az egész Babrakovics-féle sógorságot.

(Vége következik.)

Száz éves ara. *)

Nézzétek e szép gyermeket.
Száz éve mult, hogy született;
S most éli csak bölcső-korát,
Élni fog ezer éven át —
Az én arám szép templomom;
Hadd esókoljam meg homlokon;
A — szüz arát ez illeti,
Egy ezredet jóslak neki.

Gazdag arany párta fején,
Előtte az ősz völgyén
Térdel az oltár zsámolyán:
Mily gyönyörű egy szüz leány!
»Hányadik már ez a jegyes
Szász év alatt?« kérdétek ez:
Már mint magam? hát nyolczadik....
S csak ő — csak ő nem változik.

Ha ugy nagyobb ünnepeken,
Diszesen felöltöztetem,
Nyakára gyöngyöt rakatok,
Karjain drága kő ragyog;
Mint egy királyné koronát
Jézus maga nyujt neki át.
Virágkoszoruk környezik,
Tömjén az illatjok nekik.

*) A nógrád-megyeri templom 1784-ben kezdett épülni s 1794-ben fejeztették be. Hossza 16 m., szélessége 6 m., magassága 7. m. Külső helyzete a község közepén magaslatról uralja a tájképet, szomszédságában a tornyos iskola, plébánia és kántor-tanító-lakkal.

Krisztusnak öt szent sebe van,
Az én arám oltáriban
E szám örökre irva áll
Mint ugyanannyi kegyesugár.
Zászlók lobognak a falak
Oldal csucsivei alatt,
Mint diadalmi szent jelek
Piroslanak, fehérленek.

Hát a sugár torony? jaj! azt
A föld felett csak egy araszt
Mutatja, hogy az én arám
(Mint egykor szent Eufemián
Isten csodája remekelt)
Csak pusztá szónak ad hitelt.
Te szép vagy ugy is kedvesem,
Ha nines arany kereszteden.

Mooser Lajos! világhíred
Viszhangzik itt is eleget
Az orgona hullámain,
Ezek az én bájhangjaim;
Midőn a multat és jövőt
Az Isten oltára előtt
Imában összekötözöm:
Ez az én lelki gyönyöröm.

Habár száraz kenyér fedez,
Irigyleni való hely ez.
Örök ifju szép ara te!
Hát ugyan elhagyhatlak-e?
Hol kapom én meg párodát?
Sehol, sehol az ég alatt...
Köztemető sirhantjain
Itt hulljanak el csontjaim.
Itt hagyom emlékeimet
Ékes arám kebled felett.

Sántha Mihály.

Boastwain.

(Egy diplomata emlékirataiból.)

— Franciaából. —

En megvallom nem igen szeretem Angolországot, de azért mégis elismerem, hogy Windsor páratlanul gyönyörű hely. Az Ég megtagadta Nagy-Britanniától a szép napos időket, de helyettök adott neki gazdag legelőket, a Themsén kikötőket, gőzhajókat, vasutakat, mosolygó nyaralókat. Mindezeket együttvéve láthatjuk, ha a windsori halomról körültekintünk.

Már jó ideig el voltam merülve ezek szemléletébe, mindőn egyszerre kalauzom, megfogva karomat, mondá: — Ha kegyed óhajtaná..... még van ám valami érdekes látni való!

— Kétségkívül nagyon fogok örvendeni, felelém.

— Megvallva az igazat, egy kissé ugyan távol van, de szerencsémnek tartom, ha óhaját teljesíthetem. Mondhatom, hogy nem mindenkinek szoktam volt megmutatni, mert hiába, vannak neveletlen emberek!..... különben kegyed érti!.....

— Óh! igen! értem! viszonzám s két shillinget vettem ki zsebemből. Angolországban való tartózkodásom óta szokásom volt ezt gyakorolni.

Vezetőm meghajtotta magát.

— Uram ön igen kegyes, mondá: én szeretem a francziákat, habár angol vagyok is; milyen vitézül tudnak ők harcolni! Én magam láttam ezt uram 1815-ben.

Volt annyi udvariassága, hogy nem említé a Waterloo nevet; sőt úgy hiszem, ha egy font sterlinget adtam volna neki, megesküdtött volna rá, hogy a francziák győztek.

Igy beszélgetve, egy kis márványemlékhez értünk.

— Ez az — mondá ő ünnepélyesen.

Közelebb léptem az emlékhöz s olvasni kezdtem az aranybetűkkel irt feliratot, melyet szóról szóra az angoltól lefordítok:

»E helyen Nyugszanak egy lénynek hamvai, Mely szép volt, hiúság nélkül, Erős, gög nélkül, Bátor, vadság nélkül. És az emberi természet minden erényei megvoltak benne, vétkei nélkül.«

— Az ördögbe! mondám magamban, ez ráillett volna egy Pantheonra — s tovább olvasám a feliratot:

»E dicséret alacsony hízolgés volna, Ha emberi hamvak fölé volna írva, De méltán megilleti ez Boastwain kutya emléket. Született az Ujvilágban (1801. május) Kimult Windsorban 1815. nov. 15.«

Erre hangos kacagásban törtem ki, ami vezetőmet láthatólag megsértette.

— Látom, mondá ő, hogy ön nem ismerte a szégyen Boastwaint, különben nem nevetne . . . .

. . . . Oly gyönyörű állat volt!

— Ah! igazán?

— Igen uram, oly jó és oly szelid!

— Tehát igaz az, ami e sírfeliraton van? —

— Tökéletesen igaz, Isten mentsen, hogy hazudjam.

— S kié volt ez a kutya?

— Először és legutoljára a regens ő fenségéé volt; mondom először és legutoljára, mert Boastwainnek több gazdája és sok kalandja volt.

— Ah! látom, hogy ez híres kutya . . . . .

Beszélje el kérem történetét. —

— Szívesen, uram, viszonzá vezetőm, újra négy shillinget kapva tőlem; hanem elhiszi-e majd e történetet?

— Miér ne?

— Azért, mert hihetetlen.

— Egy okkal több, hogy hallhassam. Mondja el kérem! Vezetőm erre a következő elbeszélést kezdé:

»Boastwain született Amerikában 1801. május havában: még kicsiny korában Angolországba került, Philips királyi tengerész-kapitány hozta, táplálta s nevelte fel. A növendék természeti tulajdonainak gyors kifejlődése által, igazolta a benne helyezett bizalmat. Két éves korában Boastwain a legszebb kutya volt, minőt csak látni lehetett; szőre sötét szürke volt, feje méltóságteljes, szemei tüzesek, farka egy folyton mozgó, s talpáig leérő selyemszörű bokrétát képezett. Ehhez járultak még a »bátorság, nagy lelkűség, önzetlenség« s a sírfelirat által említett többi »erények«. Egész Londonban nem beszéltek másról, mint Philips kapitány kuttyájáról, s hiszem, hogy ha valaki levágta

volna a farkát, ezen eset más fordulatot adott volna a marengói, auszterlitz és trafalgari eseményeket. Regens ő fensége hallván beszélni e kuttyáról, azon ajánlatot tette Philips kapitánynak, hogy adja neki e kuttyát s cserébe helyette magasabb rangfokozatot kap. Philips majdnem kétségbe esett, de mindamellett szokás szerént azt felelé, hogy megtisztelve érzi magát, hogy ő fenségének némi örömet szerezhet. Két nap mulva Boastwain Windsorba vitték, hol csinos chinai stílusú pavillont építettek számára. Azonban hirtelen emelkedése ily magas rangra nem tette őt kevélyllyé; sőt úgy hiszem, hogy sokáig sajnálta előbbi urát, ami jó szívről tesz bizonyosságot, mert bárki lett volna helyén, nem gondolt volna egyébre, mint hogy felhasználja a jó szerencsét, a nyálk falatokat, melyekkel őt a herceg elhalmozá, melyeket ő hálával fogadott ugyan, de e hálába előbbi ura iránt való bánata vegyült.

1804-ig Boastwain megelégedett azzal, hogy az udvart mulattatta: ekkor azonban politikai szerepet kezdett játszani.

Angolország szakítani akart Franciaországgal, hanem erre nézve biztosítva kellett lennie az északi hatalmak közreműködéséről: s ismételt igyekezetei dacára sem tudott még eddig szövetséget létrehozni. Egyik nap a diplomatiái testület Windsorban volt összehgyülve, s P. . . . . követ a regens ő fenségével beszélgetett: nem messze állt tőlök a francia meghatalmazottak egyike, ügyes diplomata, kit az első consul egész bizalmával tisztelt meg. A herceg mindenféle okokkal igyekezett megnyerni a követet a háborút viselő felek pártjára: a követet azonban ez okok nem igen győzték meg, mert a herceg kérdéseire csak kitérő feleleteket adott, hanem e helyett magasztalta a finom s jó fogadtatást. E perczen Boastwain, melynek megvoltak kis és nagy bejáratai, körüljárt a csoportok között.

— Milyen szép állat! mondá P. . . . . követ.

— Igen, viszonzá a herceg, valóban úgy van, és azután mily ügyes!

— Igazán?

— Merem állítani excellentiádnak, hogy például ügyesen elhoz mindent; mindjárt be is bizonyítom. — Boastwain mindig a francia követ mellett volt: s úgy látszott, hogy valamit fogai között tépdelt.

— Hozd ide, kiálta rá a herceg.

Boastwain feléje sietett, egy levelet tartva szájában, melyet a hercegnek adott, azon kecses mozdulattal, mely nála soha sem hiányzott.

— Ez kétség kívül szobámban eltévedt valami irományféle; engedelmet kérek, követ ur!

A követ meghajtá magát s a herceg átfutotta a levelet.

A levél a francia követnek szolt s a következőket tartalmazá:

»Uram!

»Minden áron meg kell akadályozni a közleledést az angol udvar és P. . . . . követ között; ez egy korlátolt eszű, önhitt ember, nem nagy fáradtságába kerül önnek befolyásolni őt.

Bonaparte, első consul.«

A herceg átolvasván a levelet, folytatá:

Boastwain sokkal szerencsésebb, mint gondoltam, nézze követ ur, épen most fedezett fel valamit, ami önt érdekli.

Engem! mondá P. . . . . követ.

Igen önt. Olvassa.

A követ átolvasta a levelet, s ennek sokkal nagyobb hatása volt rá, mint a herceg ékesszólásának: mert a felbőszült diplomata e perczen egyébre sem gondolt, mint háborura és vérontásra.

Mindez igen fontos volt. De még fontosabb volt az, hogy ő oly sürgönyöket küldött haza, melyek következtében kormánya Franciaország ellen nyilatkozott s a szövetséget létrejött.

Ilyen volt Boastwain első politikai szereplése. Ennek eredménye lett, mint ön tudja, a világ egyik legvéresebb háboruja s egész Európa fölforgatása.

— És Napoleon bebizonyította, midőn Auszterlitznél a szövetséget tönkre tette, jegyzém meg vezetőmnek, hogy a követ csakugyan korlátolt eszű volt.

Boastwain, ugy látszik, semmit sem tudott a szerepről, melyet emez eseményekben játszott, mert semmit sem vesztett szerénységéből és egyszerűségéből.

Be kell ugyan vallani, hogy hirneve kissé alább szállt, mint egyáltalán minden divatos dologé. A herceg szenvedélyesen szerette a szép lovakat, s régi kedvencét Brunnelnek ajándékozta. Brunnel eladta 200 guineáért Richmond hercegnek, a herceg szintén 200 guineáért Argyle marquisnak, Argyle marquis pedig 150 guineáért Herford bárónak, ez pedig 80 guineáért lord Rossnak. Sok hanyatlás után végre méltó gazdára talált akkor, midőn lord Ross a londoni »Society royal« egyik természetudósának adta.

Tudósunk igen eredeti ember volt; ugy vélekedett, hogy az állatok jobban megérdemlik a becsülést, mint az emberek: következőleg nagyon ragaszkodott Boastwainhez, ki ekkép kárpótolva volt a veszteségért. A táplálék ugyan, melyet az akademikusnál kapott, nagyon messze állt a finom sültektől, szalonka-, fogoly- és bárányhústól, mikkel azelőtt a hercegnél és többi urainál elhalmozták. De Boastwain azért megelégedett volt.

(Vége következik.)

TÁRCZA.

Árpádházi szent Margitról.

(Vége.)

Midőn gróf Forgách Ferencz bibornok és eszt. érsek a Jézustársaságiakat Nagyszombatban megtelepíteni kívánta, a Domonkosiak zárdáját és templomát szemelte ki számukra, aminek következtében V. Pál pápa 1615-ben kelt brevejében a Domonkos-apácák rendét Magyarországon megszüntette s parancsolta, hogy tagjaik más zárdákba olvadjanak be. II. Mátyás király pedig összes vagyonukat az általa igen dícsért pozsonyi Clarissáknak ajándékozta, mely rend többnyire a magyar előkelő családok nőtárgaiból állott s e végből kizárólag »Magyar apácák« rendének is neveztetett. Nagyszombatból tehát 1618-ban Pozsonyba átköltöztek, magukkal vivén szent Margit ereklyéit, nagybecsű egyházi tárgyaikat, értékes levelestárukat, szóval egész tetemes vagyonukat.

Az utolsók, kik testvéreiket túlélték és Pozsonyban fejezték be küzdelemteljes, viszontagságus életüket: Sárközy Margit.

Fekete-Bátory Frusina. Szegedy Erzsébet és Verebélyi Borbála valának. Az utolsó 1637-ben halt el s így vele Magyarországon a »Fehérapácák« kihaltak.

A Clarissák nagy buzgalommal karolták fel szent Margit tiszteletét, hisz elődek szintén Budáról jöttek ide, a bájós Margitszigettel szemben fekvő ó-budai zárdából, melyet 1541-ben, miután a török Budavárt elfoglalta, hagytak oda. A pozsonyi Clarissáknál ismét köztisztelet tárgyát képezték az ereklyék; számon siettek azok szemlélésére, ezek közül többen azokat ismertették is. Ezek után tudjuk, hogy a sz. főn abroncs alakú korona volt, melyet gyöngyökből készített Eszterházy Miklós nádornak neje Krisztina. A többi testrészeket a szerzetes öltönyök fedték, s mellette feküdtek a szent Margit által egykor használt fenyítő eszközök is. Ugymint vasöve, ciliciuma, fenyítő ostora és vesszeje.

Megünneplésére két napot szenteltek, január 18-ikát és július 13-ikát. Előbbin körmenet tartatott, szónoklattal és nagymisével. Utóbbin a sz. fej virágfüzerekkel díszítve a templom föltárán köztiszteletre kitétetett. Mise és vecsernye után a tömegesen gyülekező hívek közül a legelőbbkelőknek megengedtetett, hogy csókjaikkal illessék. A többiek boldogoknak tartották magukat, ha olvasóikat és más tárgyaikat a papok az ereklyékhez érintették, vagy pedig az ereklyéket díszítő füzerekből egy virágot vagy levelet kaphattak. Az e napon mondott szónoklat szintén az ő dicsőítésére szolgált.

Midőn 1714-ben kilenczen a pozsonyi Clarissák közül Budára költöztek és a várban templomot és zárdát építettek, templomukat a szeplőtelen fogantatott Istenanyának tiszteletén kívül árpádházi szent Margit tiszteletére is szentelték. Abban elhelyezték sz. Margitnak karját, valamint több más részeket, melyek drágakövek-, gyöngyök-, sőt gyémántokkal gazdagon valának ékesítve, mint a sz. ereklyékből nekik jutott osztályrész. Tiszteletére ép oly ünnepélyességet szerveztek Budán is, minővel Pozsonyban birt. Neveünnepén köztiszteletül ereklyéi kitétettek, nagymise és zsolosma tartatott és dicsőítésére szolgáló szónoklat mondatott.

Szent Margit tisztelete és az ereklyéi iránt viselt kegyelet a Clarissáknál 164 éven át egyre fokozódott, buzdítva oly férfiak által, minők Ferrarius Zsigmond, Sártori Antal sz. Domonkos rendű szerzetesek, Batthyányi Ignác Erdélynek tudós püspöke valának, kik éltök egyik főfeladatának tekintették szentté avatásának kieszközölését. — Azonban a helyett, hogy a canonisatio kieszközölése által sz. Margit cultusában a fénypont éretett volna el, egy oly esemény állott be, mely erre nézve felette válságossá vált.

II. József császár 1782-ben a Clarissa rendet birodalmában eltörölte, minden vagyonát lefoglaltatta, leginkább természetesen kincseit, — sz. Margit ereklyéi pedig gyöngyök és drágakövekkel gazdagon díszített drága ezüst tartókban valának, azért ezek is, az apácák szeme láttára, lefoglaltattak és a zárdákból elhurcoltattak. Rimánkodtak a jólelkű apácák, minők gróf Bathányi Francziska, báró Koller Róza és Borbála, Barthodeczky Sidonia, Rummy Michaela, Neuer Apollonia és mások valának, hogy további tisztelet tárgyaúl hagyassanak meg birtokukban, mert ők minyájan az Erzsébetiek rendébe lépnek Pozsonyban, ahol azokat tovább is tisztelni óhajtanak. Azonban kérelmek nem tejesítették.

A sz. ereklyék eleintén Pozsonyban, utóbb Budán tartattak az egyházi tárgyak állami raktáraiban, míg II. József császár azon parancsot adta ki, hogy az egyházaktól elszedett ereklyék rövid uton semmisíttessenek meg. Ezek között pedig a pozsonyi és budai Clarissáktól elvett sz. Margitnak ereklyéi is valának. Ezen műveletet Klobutzek János kormánybiztos elégetés

által vitte véghez, a ferencziéknak budavári cassált zárdájában, a cultusminiszterium jelenlegi épületében. Amiről ugyanő 1789. ápril 12-én jelentést tett a m. k. helytartósághoz.

Majdnem száz évig e szivtelen tett, a legszigorubb parancs következtében, titkon tartatott és titokban maradt, azonban szorgalmas kutatás felfedezte a 100 éves porkéreg alatt a titkot rejtő okmányokat s azok elmondták, mit mivelt az álfelvilágosodás egy oly szent ereklyéinek megsemmisítésében, kit 500 éven át minden hű magyar szív kegyelve tisztelt, ki az Árpád királyi család disze, a haza büszkesége, a szent élet mintaképe vala.

Ha ereklyéit többé nem bírhatjuk, éljen bennünk tovább is tisztelete, hogy ezáltal magunknak s szegény hazánknak sz. Mar-git részéről a mennyei pártfogást kiérdemeljük.

Némethy Lajos.

A t h e a.

(Vége.)

A legnagyobb kedveltségben részesül a thea Oroszországban, hol mindenki, de különösen az alsóbb néposztály egész szenvedélyvel fogyasztja. Az orosz főúr, valamint a pór, theával kedveskedik vendégének. Mint a kávé keleten, főleg a törököknél, úgy megszokott élvezeti cikk Oroszországban a thea. Nagyobb városokban a házi szolga vagy más eféle nép is theára valót kér attól, kire ráerőszkolja szolgálatát. A thea-csarnokok egész nap látogatókkal vannak tele. Szentpéterváron 700 tisztán thea-csarnok van, nem számítva azon kávéházakat, éttermeket, hol szintén kapható thea. A nagyobb csarnokokban gyakran a napi fogyasztás 80—100 fontra tehető. Az Oroszországban használt thea igen különbözik attól, melyet Angliában fogyasztanak; az angolok déli Khinából hozzák a legsötétebb levelűt, míg az oroszok a világosabb színűt kedvelik. Az oroszok a thea főzésének nagymesterei, kiválóan értenek hozzá.

A thea jó hatásának tulajdonítják sokan, hogy a khinaiaknál csusz, köszvény s több más betegség alig fordul elő. Az erős terméti s ülő életmódot folytató emberekre igen jó hatásúnak mondják. Sokszoros kísérlet által be van bizonyítva, hogy a thea az élettevékenységet erősíti s különösen előnyös a légző-szervezetre. A kávé izgat, s megoldja a nyelvet, ellenben a thea szellemesebbé tesz s élénkebbre festi a fantázia világát.

A theának táperejéről tanuskodik azon erősítő hatása, melyet a gyengélkedő s éppen emiatt kevesebb táplálékkal élő emberekre gyakorol. Liebig észlelései nyomán több orvos a testi szervezet epe kiválasztására is előnyösnek mondja. Dr. Peligot a theát, éppen tápláló ereje tekintetéből, becsebbnek tartja minden más, csupán csak izgató hatású élvezeti italoknál.

Az előkészítés módja igen sokat változtat a thea-forrázat jóságán. Az angol munkás osztály, hogy a levelekből minden tápláló részt kivessen, kevés szódát tesz a forrázatba.

Általában azonban a thea elkészítését sokkal egyszerűbb dolognak tartják, sem hogy arra valami nagy gondot fordítanának.

Minél több a theában a finom aroma, mely valódi becsét adja, annál könnyebben veszít jóságából, ha holmi fűszerek adatnak hozzá; s az igazán finom theának még a megszokott rum is árt. Azon másodrendű theánál, melynél nem az aroma, hanem inkább az erő a főtulajdon, annál nem oly nagy a veszteség a rum vagy más fűszer vegyítése folytán.

A forrázathoz használt víz szintén változtat az ital minőségén. Akár kut-, akár folyóvizet használunk is, szükséges, hogy az nemcsak fölforralva, hanem kissé átfőzve legyen, de a tulságos hosszu ideig főtt víz szintén nem alkalmas a jó forrázathoz. Az

olyan víz, mely egész nap is a tűzhelyen melegedett, állott izű lesz, s ezen kellemetlen izt a theán is meg lehet érezni. Mindig friss vizet kell használni, amelyet kellőleg átfőzve, élvezetes ital készítéséhez sikerrel használhatunk.

A különböző minőségű theát vegyíteni, a kereskedők régi gyakorlata; ily módon óhajtván a vevők igényeit kielégíteni. Ritkán található olyan thea, amelyben az aroma s erő oly arányban legyen egyesítve, mint azt a közönség nagy részének ízlése óhajtja; s ennek megfelelni a vegyítés által törekednek.

A thea igen könnyen elveszíti legbecsebb tulajdonait, azért az eltartásra is nagy gondot kell fordítani. A fűszerkereskedésekben, ahol a legkülönbözőbb illatu árucikkek között van elhelyezve, csak úgy őrizheti meg eredeti ízét, ha légmentesen van elzárva, bádogg szelenczékben.

Állítólag az egész földkerekségén 550 millióra tehető a theát élvezők száma.

Míg Khinából hozzánk jut a thea, bizonyára annyit veszít eredeti kitünő tulajdonaiból, hogy ezt a khinaiak talán élvezhetlennek tartanák, de mi jobbat nem ismerve, megelégszünk vele; sőt a vidéki ember gyakran örül, ha pénzért is hozzájuthat; mert faluhelyen nem lehet a szomszédos kereskedésbe küldeni theát; de ha véletlenül kapható is, az nehezen jött Khinából. E sorokbannem az ugvis eléggé fogyasztott theának akartunk reklámot csinálni, mint inkább csak szellemi theasüteménnyel kedveskedni; ha ugyan élvezhetőnek találja a szíves olvasó.

P. L.

RÖVID HIREK.

* **A központi papnövelde** vasárnap ritka és fényes ünnepélynek volt színhelye. Az intézeti kápolnát, mely másfél emelet magasságban, a gyönyörű elsőemeleti diszterem felett emelkedik, vasárnap szentelte föl Simor János bibornok herceg-primás ő eminenciája fényes segédlettel. A nemes román stílusban tartott s minden részében stíluszerűen berendezett kápolna hossza 26 méter, szélessége 7 méter; az egész az építészetnek és ornamentikának valódi remeke. A legjobb nevű művészek s első rangu iparosok két évig dolgoztak rajta. A gyönyörű mű a magyar művészet és ipar alkotása csaknem minden részében.

* **Egyházi kinevezés.** Ő felsége Takács Ignác esperes mihállyi plébánost a győri székesegyház tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki.

* **Miniszteri köszönet.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a mezőtúri takarékpénztárnak, mely tizenöt évi fenállása óta népoktatási célokra összesen 2061 frt 66 krt ajándékozott, köszönetét nyilvánította.

* **Liszt Ferencz** nagynevű művész hazánkfiát a bajor király a zeneművészet terén kivívott érdemei elismerésül a II oszt. Miksa-rendjellel tüntette ki, melylyel kivüle alig negyven író és művész dicsekedhetik.

* **Diszgyűlés.** A győri p. kisebb papnevelő-intézet Kis-Jézus-egyesülete f. hó 16-ikán, fenállásának negyedszázados évfordulója alkalmából, délutáni 5 órakor szavalati és ének-előadással egybekötött diszgyűlést tartott, melynek változatos programját az egybegyűlt diszes közönség élvezettel hallgatta és megérdemlett elismeréssel jutalmazta.

* **Dembinszky emlékiratai.** Völker frankfurti antiquarius arról értesíti a nemzeti muzeumi (országos) könyvtár igazgató-ságát, hogy Dembinszky memoirjai az ahhoz tartozó 1100 okirattal együtt birtokába jutottak s azokat a könyvtárnak 4000 márká vételáron felajánlja. Az egész gyűjtemény 7 folyó kötetből áll, a

szabadságharcz idejéből 1848—49-ből ered, Kossuthtól, Klapkától, Görgeitől, Bemtől, Batthyánytól s több akkor szerepelt vezérférfiutól tartalmaz eredeti okmányokat. Minthogy a felajánlott vételár a könyvtár állami dotációjának több mint felét felémészténé, az igazgatóság, tekintettel ez okmányok nagybecsű történelmi fontosságára, felirt a közoktatásügyi miniszterhez, hogy azok megszerzését külön dotáció adományozásával tegye lehetővé.

* **A Mackay-család.** Mackay kisasszonynak Colonna herceggel történt esküvője alkalmából, melyet Párisban a pápai nunczius áldott meg, a pápának 50,000 franknyi szeretetfillért, a párisi szegényeknek szintén 50,000 frankot, a passionista szerzetnek pedig 12,500 frankot ajánlott fel.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Friss ugorkák eltartása.

A salátának való zöld ugorkát néhány hétig teljesen frissen el lehet tartani, ha azon végét, melyen a szár van, 5—8 centiméter mélyen friss kútvizbe mártjuk s ezen helyzetben hagyjuk; a vizet többször meg kell újítani. Sokan collodium- vagy fehérsyvegyülékkel szokták bekenni az eltartandó ugorkákat, hogy ily módon a kiszáradástól megóvják. Télire hibátlan ugorkákat tiszta, kiszáritott homokban jól záródó edénybe kell rakni s azután körülbelül egy méternyi mélyre száraz földre beásni. (Der prakt. Landwirth.)

A kék tej.

Ezen kellemetlen tejbetegség ellen egy gazda saját tapasztalatai alapján a tej eltartására szolgáló helyiségnek hetenkint egy-kétszeri kikézését ajánlja, oly módon, hogy a ként meggyújtva, e helyiség minden ajtaja ablaka el legyen zárva. Szazt mondja, hogy mióta ezt teszi, a kék tejtől megszabadult. Minden köbméter térfogatra $\frac{1}{10}$ lat ként használt fel. A gyakori szellőztetése az ily helyiségeknek minden esetre a fő s ott, hol az nem elég, bármi oknál fogva, a kénezést mindenesetre ajánlani lehet.

Szefgűk szaporítása ültetőágak által.

A szefgűt rendszeren homlítás vagy bujtás által szokták szaporítani. Minthogy azonban gyakran meg szokott történni, hogy a szaporításra alkalmas ágak igen magasan vannak, hogy nem lehet könnyen bujtani, vagy pedig az ágak oly rövidek, hogy a bujtás teljesen lehetetlen, ha egy szép fajt mégis szaporítani akarunk, nem marad más teendőnk, mint ültetőágakhoz folyamodni. Kertészek és szefgűbarátok azonban tudják, hogy az ilyen ágak csak nagyon lassan hajtanak gyökereket és nagyrészt tönkre mennek. Az ültetőágakat tudvalevőleg éles késsel egészen simán metszik le, a szefgű-ültetőágaknál ez hiba, ezeket rem szabad lemetszeni, hanem egyszerűen le kell szakítani az anyanövényről; így gyorsan és biztosan gyökereket hajtanak. Ily módon lehet szefgűket szaporítani, ha az ültetőágakat üveggel fedett edényben könnyű homokos földre vagy finoman tört coaksba dugjuk.

IRODALOM.

— Irodalmi értesítés. **Szent József tisztelete** cz. imakönyv. Alig adhatunk üdvösebb ajándékot szeretteinknek, akár művelt és magas rangnak azok, akár tanulatlan s föld népei mint a főntezimzett ájtatossági kézikönyvet. Ki rokonainak jót akar, mondhatja nekik e könyvre utalva »Menjetelek sz. Józsefhez!» Sz. Teréz mondata ismeretes: »Nem emlékezem rá,

hogy valaha kértem volna tőle (sz. Józseftől) valamit, amit ő megtagadott volna. . . Ha valaki kételkednék szavaim igazságán, a jó Istenre kérem, kísértse meg csak, és bizonyára tapasztalni fogja, hogy mennyi jó származik abból, ha valaki magát Jézus nevelő atyjára bizza s őt buzgón tiszteli.« — Szent József tisztelete az újabb időben, főleg mióta ő Szentsége az egész egyház védőszentjévé tette, az egész világon buzgón gyakoroltatik, — alig van ország, amelyben külön lap ne lenne, mely tiszteletét terjeszti; egyletek is alakítják. Hazánkban még sok kívánni való van ez ügyben. Éppen e könyv van hivatva e nagyon üdvös áhitatot terjeszteni. Már első kiadása oly lendületet adott sz. József tiszteletének, hogy bátran 10 ezerre tehető azok száma, kik e könyv folytán sz. József folytonos tiszteletének társulatába léptek. Rendén is lenne, ha e tisztelet hazánkban minél inkább terjedne: hisz ki sz. Máriát igazán tiszteli és szereti, szent jegyese iránt közömbös nem lehet. Már pedig ki e könyvecskét figyelemmel lapozgatja, lehetetlen, hogy sz. József iránti tisztelete ne gyuljék lángra. Ezen imakönyvnek czélja sz. József tiszteletének szélesebb körben való terjesztése. Két részre van felosztva; az első rész kiválóan sz. József tiszteletét tárgyalja; a második rész egyéb ájtatosságokat foglal magában. A lelki pásztor valóban üdvös dolgot cselekszik, ha népét megismerteti e tartalmára nézve drága, árara nézve pedig, tekintve díszes kiállítását, páratlan olcsó imakönyvvel. Kapható Szebeny Mihály regöli plébánosnál, p. helyben és Vajdits Gy. szakadáthi plébánosnál, p. Gyönk. Bolti ára az angolvásonba kötött, aranyos hátirattal és 6 képpel díszített könyvecskének 60 kr., 10 drb 5 frt.; 20 drb 8 frt.; — 40 drb. 17 frt., vagyis ez esetben darabja 42 $\frac{1}{2}$ kr., mit a kötés maga megér. Az aranymetszeti példány ára 80 kr. Sz. József folytonos tiszteletének egyesületébe való felvételi lapokból 100 drb ára 75 kr. A lelkész urak megfelelő int. elvállalása fejében is megrendelhetik ugy az imakönyvet, mint a fölvételi lapokat. A jelzett szerzők sz. czélra kiadott több rendbeli munkájukat 5 frtért vagy erga 25 sacra, bérmentesen megküldik. — s —

— Megjelent s beküldetett: 1) **„A legelső kötelesség.”** Öszinte szó a néphez a gyermekek iskoláztatásáról. Irta Szabó György. Gyulafehérvár, püsp. lyc. könyvnyomda 1884. A néppel megértetni az iskoláztatás szükségét, megismertetni vele annak előnyeit, áldásait, — ezt tűzte feladatul magának a szerző s e feladatot könnyen érthető, zamatos magyar népies nyelven irt röpiratkájában helyesen meg is oldotta. A derék művecskét az erdélyi r. kath. irodalmi társulat adta ki. Kívánatos lenne, hogy ezen hasznos füzet minél nagyobb számban elterjedjen a nép között. Ára?

2) **A szent miseszolgálat módja.** (Minisztráció magyar betűkkel.) R. kath. elemi fitanulók használatára. Második kiadás. Kiadta Károlyi Mihály bács-topolyai tanító. Bács-Topolya. 1885. Ára 10 kr.

— A **„Jó pásztor”** cz. egyházsónoklati folyóirat IV. füzeté megjelent s 11 szent beszédet tartalmaz böjt első vasárnaptól nagypéntekig terjedő időszakra.

— A veszprémi növendékapság Pázmányköre, fölbátorítva a meleg fogadtatás által, melyben munkálatainak multévi folyama részesült, lefordította magyarra dr. Stöhr Ágoston würzburgi magántanár **„Lelkipasztorkodási és egészségtan”**-ának II. részét is s kiadására előfizetési fölhívást bocsátott ki. A II. kötet az elsőhöz hasonló terjedelemmel 20—22 iven f. évi ápril hó végén fog megjelenni. Előfizetési ára 1 ft 80 kr., növendékpapoknak kedvezményül 1 ft. 50 kr. A teljes mű 3 ft 60 kr., növendékpapoknak 3 frt. Gyűjtőknek minden 10 megrendelt

példány után egy tiszteletpéldány jár. Az előfizetéseket legkésőbb február végeig a Pázmány-körnek Veszprémbe küldendők be.

— **Dobos Lajos** Szentannai (Spett) Gyula I. sz. nagy-várad egyházmegyei áldozárok előfizetést hirdetnek **Bougaud** Emil orleansi püspöki helynök „**A kereszténység és korunk**” című művének V. és utolsó kötetére. Ezen kötet címe »A keresztény élet.« Tárgyai: A hit; becsület; szentség; ima; gyónás; oltári szentség; utolsó kenet; menny; tisztítóhely; pokol; az egyház jövője stb. Az V. kötet valamivel husvét után jelenik meg. Ára 1 frt 50 kr. papnövédeknek a megjelenésig 1 frt. 20 kr. Gyűjtők minden 10 példány után tiszteletpéldányt kapnak. — Együtt jelentik a kiadó fordítók, hogy a III. és IV. kötet második kiadása is megjelent. Az első négy kötet második kiadású példányainak ára kötetenkint 2 frt. Mindennemű megrendelés **Spett Gyula** szentszéki jegyzőhöz Nagyváradra intézendő.

— **Vörösmarty összes munkáiból** megjelent a 19—22. füzet. A 19. füzet »Hábador« drámai költeményt tartalmazza s a »Bujdosó« színmű kezdetét hozza, mely a 21. füzetben van befejezve. Ugyancsak a 21. füzetben kezdődik »Csongor és Tünde«, mely a 22. füzetben majdnem a 4-ik felvonás végeig halad. A fényes kiállítású mű füzetenkint 35 kron rendelhető meg a kiadónál **Méhner Vilmosnál** (Budapest IV., papnövelde-utca 8. sz.)

— „**Játék és szavalmányok tanulók számára**” cím alatt **Endrényi L.** és társa könyvkereskedése Szegeden egy csinosan kiállított, 159 lapra terjedő, nagy 8-rét alaku füzetben kiadtak néhányat azon szín-gyermekjátékból és szavalmányokból, melyek a szegedi Oltványi-féle apácza-zárdában adtak elő néhány év előtt az intézeti növendékek által. A kiadók igen helyesen cselekedtek, hogy ezen darabokat gyermek-irodalmunknak megmentették s egyúttal azoknak nagyobb elterjedését is elősegítették. Tanítók, elemi iskolák s nevelőintézeteknek annyival is inkább ajánlhatjuk ezen kiadványt, mert a kiadók a tiszta hasznót felajánlották az apácza vezetésénél álló leány-növelde-s iskolának, hogy szegény növendékek javára ruházat és tankönyvek szereztesse be. Ára füzeve 70 kr, kötve velin papíron 1 frt; diszkórtésben 1 frt 40 kr. Példányok kaphatók a Szent-István-Társulat ügynőségénél, **Szűts és társa**, valamint **Tetty könyvkereskedésben** Budapesten is.

MINDENFÉLE.

Egy német hirlap nem rég a következőket írta: »A francia lapok azt hirlélik, hogy **Gordon** tábornok meghalt, az angolok pedig, hogy még él: mi nem hiszszük egyiket sem.«

* * *

Egyik francia muzeumban történt. Egy becsületes polgár, a mint a ritkaságokat nézegeti, egy üveg-bura alatt két nyelvet vesz észre, egy nagyot és egy kicsit; kíváncsian fordul a ciceronéhoz s kérdi:

- Ké volt ez a két nyelv?
- A nagyobbik **Nagy-Károly** császáré, felelé a bölcse cicerone.
- És a kisebbik?
- Az is **Nagy-Károlyé**, csak hogy még gyermekorában.

* * *

Dante és barátja Cecco sűrű levelezést folytattak egymással s szokásuk volt, hogy bölcséleti kérdéseket adtak egymásnak. Egyszer **Cecco** ezen kérdést veté fel barátjának: Vajjon a művészet átalakító befolyása fölülmulja s legyőzi-e a természetét?

Dante igenlőleg felelt s hivatkozott macskájára, melyet annyira betanított, hogy míg ő vacsorált, macskája lábával a fáklyát tartá. **Cecco**, ki az ellenkezőt állítá, hogy barátját állításáról meggyőzze, eljött egyszer hozzá vacsorára s midőn a macska szokás szerint a fáklyát tartotta, kihuzott zsebéből egy dobozt s két egeret eresztett ki belőle, mire a macska eldobva a fáklyát, az egerek után szaladt. **Dante** beismerte, hogy le van győzve s **Divina Comediájában** bevallotta tévedését, azon versben, hol mondja, hogy a természet **Isten** leánya, míg a művészet csak unokája.

* * *

Rendes élet.

— Az ura megint visszakapta köszvényes baját. Alkalmassint nagyon rendetlenül él, nemde? kérdi az orvos a panaszkodó asszonytól.

— Oh nem, kérem alássan. Ellenkezőleg nagyon is rendszeresen él. Mindennap megiszik öt liter bort és pontban esti 7 órakor holt részegen jó haza.

* * *

A lelkiismeretlen orvosok és a rosszlelkű ügyvédek egyútt cselekszik azt, amit a rabló egy maga elvégez. A egyik elveszi az életet, a másik a pénzt.

Társulati Értesítő.

A Szent-István-Társulat

1885. febr. 12-én tartott vál. ülése.

Elnökölt **dr. Tárkányi Béla** apát-kanonok, a Sz-István-Társ. alelnöke.

Annak jelentése után, hogy az utolsó vál. gyűlés jegyzőkönyve hitelesített, társ. alelnök főlemlítvén, hogy a gróf-elnökök a megjelenésben akadályozva vannak, az ezen évben tartott első ülésen üdvözlé a választmányt s továbbra is kikéré hatályos közreműködését.

Jelenté továbbá, miszerint a bíbornok hg-primás ő eminenciájának nincsen kifogása az ellen, hogy az idei nagygyűlés, mint a deczemberi ülésben tervezve volt, márczius 19-én tartassék. Végzésileg kimondatott tehát, hogy a társulat idei közgyűlése márczius 19-én fog tartatni.

Bemutatá a gróf **Károlyi-család** okmánytára III. kötetét, melynek egy példányával a grófi család a társ. könyvtárnak kedveskedett. Határozatba ment, hogy a társulat köszönete a lekötölező figyelemért jegyzőkönyvileg kifejeztessék.

Társ. igazgató jelenté, hogy **Oltványi Pál** prépost és pápai kamarás a társ. könyvtár számára egy példányt ajánlott föl a »Játékok és szavalmányok tanulók számára« című műből azon megkereséssel, hogy jelzett műből a társulat bizonyos számu példányokat bizományba vegyen át. A választmány köszönetet szavazott az ajándékért, s utasította az ügynőséget, hogy a munkát bizományba vegye át.

Jelentetett, hogy néhai **Ellenbacher István** nagyprépost, váci kanonok a társulatnak 25 forintot, néhai **Vugrács Antal** volt veprovácsi plébános 5 frtot hagyományozott. Tudomásul vétetett.

Szegény tanulók számára ingyen könyvekért folyamodtak **Pósfalva** és **Komlós** községek, a **hrabovcsiki** iskolaszék, a **jasztrabai** iskolaszék, a **budapesti Máriain-tézet**, **Vida Ferenc** palotási plébános, **Legérd** község.

Folytatása a mellékleten:

Határozatba ment, hogy a társulat saját kiadványaiból a folyómodóknak mérsékelt számmal ingyen könyvek küldessenek.

Jelentetett, hogy a küldött ingyen könyvekért a társulathoz köszönő levelet intéztek a mezőszegelyi iskolaszék, a moesári iskolaszék, Glatz József fővárosi hitelemző, Lőrincz Ferencz sintalvi plébános és a szent Sziv-ről nevezett budapesti nőzárda főnöknője. Tudomásul vétetett.

Jelentetett, miszerint az utolsó választmányi gyűlés óta 23 rendes tag lépett a társulatba, névszerint: Biszaha Mihály, Dedek Crescens Lajos, Fájth Lajos, Fetser Antal, Freivolt Endre, Jankovits Bertalan, Budaházy Imre, Bujtás József, Czeizel György, Hodinka Antal, Mersich János, Pancsó Endre, Ruhás Lőrincz Gyula, Schiefer István, Vueskies Gyula, Benisek Imre, Chanáth Nicefor, Bundala János, Kákonyi Sándor, Prácsner Albert, Simon György, Toldy Béla, Rainiss József, központi egyetemi hittanhallgatók. Bali János miniszter-titkár; Braunstein Gusztáv dohánygyári aligazgató; Szedlácsko Kálmán dohánygyári hely. aligazgató.

A társ. pénztárnok jelentése szerint 1884. január. 1-től decz. 31-ig az összes bevétel volt 99,110 frt és 55 kr. Az összes kiadás volt 97,101 forint 37 krajczár. Azonban a kiadásban bennfoglaltatik kamatra kiadott 10,307 frt 26 kr. tőkepénz. — A társ. tőkepénzek összege 1884. végével 90,546 forint. — A társ. ház vagyona 1884. végével magyar jelzálogbankféle 5% záloglevelekben 9000 frt., államkötelezvényekben 900 frt, kamatozó készpénz 177 frt 41 kr. — A Sz.-István-társulat által a pesti lipótvárosi templomban sz. István ap. király tiszteletére fölláttatni szándékolt oltárra 4004 frt 71 kr. és egy 1000 frtos magy. földtehermentesítési kötelezvény.

Az utolsó vál. ülés óta a vatikáni okmánytárra befolyt adományok: Mihálovics József zágربی bibornok-érséktől 200 frt, Sujánszky Antal apát-kanonoktól 250 frt, Peitler Antal váci püspöktől 300 frt, Kuncz Adolf csornai préposttól 100 frt, az esztergomi főképtalantól 900 frt.

Az ügynökség jelentése szerint 1884. január—decemberben eladatott 627,038 könyv, 9660 kép, 25,336 egyéb nyomtatvány. Ezek után készpénzben befolyt 79,188 frt. 59 kr. — 1885-ki januárban eladatott 39,042 könyv, 200 kép, 317 egyéb nyomtatvány; készpénzben befolyt 6172 frt 50 kr.

Társ. alelnök meleg szavakkal megemlékezett a társulat egyik elhunyt nagyérdemű tagjáról. Kruesz Krizosztom pannonhalmi főapátról.

Szóba hozatván sz. képek kiadása, határozatba ment, hogy az e célra kinevezett bizottság a választmánynak jelentést teszen. — A jegyzőkönyv hitelesítésére fölkértek Csajághy Károly és dr. Kerékgyártó Árpád vál. tagok.

NYILT TÉR.

Az egyházi főrendekhez.

Miután bécsi gyári-raktár-helyiségemből már oly sok gazdag és pompás diszitmény lett megvéve, annál fogva legújabb képes árjegyzékemben többet közülök rajzban tüntettem ki s örömmel kész vagyok azt kívánatra ingyen és bérmentve megküldeni. Miután én már a legmagasabb uralkodóház számára is számtalan ékítményt szállítottam, és már közel husz éve, hogy ő Eminenciája, a bíboros herceg-primás egyedüli szállítója vagyok s ez idő alatt ő eminenenciájának már több, mint 100,000 frtért ékítményt készítettem, s alig van püspökség és káptalan, mely az én cégemtől Bécsben a legdusabb kiállítású templomi ékítményeket ne vásárolt volna, e szerint bátor vagyok magamnak azzal hizelegni, hogy a művészet terén szakmámban a legszebbet is képes vagyok előállítani, s ennél fogva bátorko-

dom az egyházi főrendeket felkérni, hogy netaláni szükség esetében ne feledkezzenek meg **bécsi cégemről**, ahonnan mindenkor kész vagyok rajzokat és mintákat, a szövészet és himzésekből szives betekintés végett bérmentve megküldeni.

Kiváltképen infulámra hívom fel a figyelmet, melyek csodálatraméltó alakjok s gyönyörű szabályszerű szabásuk, mint szintén izlésteljes kiállításuk és olcsóságuknál fogva általában közelismerésben részesítették.

Fogadják Főtisztelendőségek legmélyebb tiszteletemet

(8—26)

Zambach J.

HIRDETÉSEK.

Miseruhák és egyházi szerek

gyára.

Római katolikus rítusban.

Miseruhák, dalmatikák, pluvialék, albák, rochetek, zászlók, lobogók, Monstranzok, kelyhek, ciboriumok, füstölők, lámpák, gyertyatartók chinapróba-ezüstből,

Pontificale-eszközök

a leggazdagabb szerelésig.

ZAMBACH és GAVORA

Budapest, váci-utca 17. szám.

Ő Eminentiaja a bíbornok Magyarország Herceg Primásának szállítója.

Megrendelések a legrövidebb idő alatt pontosan eszközöltetnek.

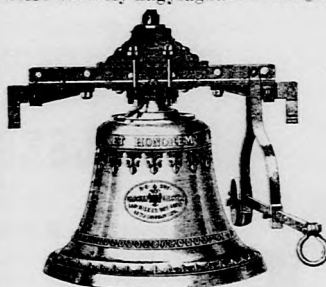
Nem tetsző tárgyak kicseréltetnek. 34—52

HILZER PÉTER

cs. k. udvari harang- és érczöntődéje

Bécsujhelyen

ajánlja magát harangok és harmonikus harangozások megrendelésére bármely nagyságban és hangnemben. Az előre meghatározott hang vagy egy egész össz-harangozásnak harmoniai accordjáért valamint az ércz jószágáért jótállást vállal.

A harangok kovácsolt vasból készült cs. kir. kizárólagosan szab. sisakokkal szereltetnek föl. Ezen újabb találmány által nagy és nehéz harangok könnyen harangozhatók és tetszés szerént fordíthatók a nyelvítés egyik vagy másik felére, mi az ily szabályozott

harang tartósságát jóval emeli.

Megrendelések gyorsan és igen jutányosan intéztetnek el, igen előnyös fizetési feltételek mellett.

Harmonikus oltár-harangok erős hangu csengőkkel:

Alpakkából: 1 összharangozás 4 haranggal . . . 14 frt.
1 összharangozás 3 haranggal . . . 11 frt.
Rézből: 1 összharangozás 4 haranggal . . . 10 frt.
1 összharangozás 3 haranggal . . . 8 frt.

Kitüntetések. Az 1873. bécsi világiállításán két haladási éremmel a bécsi fogadalmi templom számára öntött 260 mázsányi harangokért. Az 1880. bécsi iparkitállításán arany éremmel.

Alapítatott 1838-ban. Készített 3946 harangot 1.080.370 kilogramm súlyban.

Ezekből 31 templom számára Bécsben 83 harangot összesen 86,069 kilo és 2 óraharangot az új városház számára 3345 kilogr. súlyban.

Költségvetések ingyen.

(2—12)

